
Beträffande marknader så förekom en s.k. höstmarknad i början av september månad varje år vid Holmbo by i Hannäs socken. Marknadsplatsen var belägen i en hage omkring en kilometer från byn. Denna marknad blev borttagen omkring år 1875.

Eds marknad kallad höstmarknad förekommer i slutet av september månad varje år vid Helgenäs i Ed socken. Marknadsplatsen är belägen i en hage invid gården. Denna marknad förekommer ännu.

Rännareslätten kallad höstmarknad förekommer ännu, marknadsplatsen är belägen i en hage i Gärdserums socken och den förekommer i början av oktober månad varje år.

Waldemarsvik kallad höstmarknad förekommer i slutet av oktober månad varje år. Marknadsplatsen är belägen i Ringarum socken omkring en halv km från Waldemarsviks köping. Denna marknad förekommer ännu.

Dessa marknader har jag själv besökt under åren 1870-1886. Dessa marknader varade endast en dag. Något bättre kläder fick ofta anskaffas för marknadsresan, husmor fick ofta stanna hemma för att sköta hemmet, de äldre barnen fick vanligen medfölja, matsäck nedpackades alltid i matskrinet varvid brännvinsflaskan ej fick saknas. Tjänstefolk fick ledigt såvida de ej var upptagna med att leda djur; oxar, kor och ungnöt till marknaden. Varje skjuts reste då den blev i ordning, dock förekom att ett par grannar beslöt sig för att göra sällskap till marknaden, någon färdledare förekom ej, supning, skämt och spektakel förekom ej på vägen dit.

Folk av alla slag besökte dessa marknader; landbrukare med sina oxar, kor, ungnöt och hästar, knallar med sina stora lager av tyger (färdiggjorda kläder fanns ej), handlare i koppar och blecksaker, i laggkärl, i hemslöjd av alla slag, en massa leksaker m.m. Tattare och ficktjuvar fanns även på marknaderna. Supning förekom mycket på marknadsplatsen ur medhavda brännvinsflaskor, samt öldrickning vid de befintliga ölförsäljare, vilket ej så sällan slutade med slagsnål.

De som ej kunde hinna hem samma dag brukade vanligen få härbärgen i gästgivaregårdar, hvilka fanns gott om på den tiden, och även de som kunde hinna hem samma dag brukade rasta vid dessa gårdar, och där serverades brännvin, vin och öl, så att där förekom festligheter som rätt ofta slutade med slagsmål. En dagsresa var i vanliga fall 2 högst 3 mil.

Tull förekom aldrig på några varor. Byte med hästar och klockor förekom ofta, men sällan med andra varor. Nog kunde det hända att lantbrukare uppgjorde med tjänstefolket på marknaden, och fririer förekom även.

Beträffande nöjen så förekom mindre cirkus, och mindre menageri, kasperteater, positivspelare vilka sålde visor, spåmän och spågummor, vilka för en ringa penning kunde omtala ens framtida öden, men danstillställning förekom icke i samband med marknader.

Marken, där marknad förekommer, äges av den person som äger marken däromkring (vanligen någon lantbrukare). Stånden byggdes och underhölls av den som ägde marken, och de handlare som ville använda dem fick betala hyra. Stånden byggdes av bräder med 3 hela väggar men framsidan göres endast omkring en meter hög till resten av denna vägg gjordes en större lucka som kunde fällas ned och användas som bord eller disk att plocka, fram sina varor på.

Stenås i Frösunda den 25 september 1931

A V Carlsson